

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 09 0 K 034448 20 Kž
Sarajevo, 21.05.2020. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudaca mr. Božidarke Dodik kao predsjednice vijeća, Slavka Pavlovića i Sonje Radošević kao članova vijeća, uz sudjelovanje Senke Herić kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv optuženog R.D., zbog učinjenja u stanju neuračunljivosti protupravnog djela Razbojništvo iz članka 289. stavak 2. u vezi stavka 1. Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbi branitelja optuženog R.D., izjavljenoj protiv rješenja Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 0 K 034448 19 K od 09.03.2020. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 21.05.2020. godine, donio je

R J E Š E N J E

Žalba branitelja optuženog R.D. se djelimično uvažava, pa se rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 0 K 034448 19 K od 09.03.2020. godine, ukida i predmet vraća prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.

O b r a z l o ž e n j e

Rješenjem Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 0 K 034448 19 K od 09.03.2020. godine prema optuženom R.D., nakon što je presudom tog suda broj 09 0 K 034448 20 K od 09.03.2020. godine utvrđeno da je u stanju neuračunljivosti učinio protupravno djelo Razbojništvo iz članka 289. stavak 2. u vezi stavka 1. Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH), određen je privremeni prisilni smještaj u zdravstvenoj ustanovi u trajanju od 6 (šest) mjeseci. U rješenju je određeno da će tu mjeru izvršiti JU Psihijatrijska bolnica Kantona Sarajevo (Bolnica J.), te da će po pravomoćnosti tog rješenja tužitelj u skladu sa posebnim zakonom koji regulira pitanja zaštite osoba sa duševnim smetnjama, nadležnom sudu dostaviti obavijest za pokretanje postupka o prisilnom smještaju teško duševno bolesne osobe - optuženog R.D. u zdravstvenoj ustanovi.

Branitelj optuženog R.D., odvjetnik Sulejman Kadić iz Sarajeva, žalbu je izjavio zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kaznenoj sankciji, s prijedlogom da se na javnu sjednicu vijeća pozove optuženi i branitelj, te da se žalba uvaži, pobijana prvostupanjaska „presuda“ preinači na način da se optuženom izrekne neka blaža mjera ili da se žalba uvaži i pobijana „presuda“ ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.

Federalno tužiteljstvo pismenim podneskom broj T09 0 KTŽ 0121146 20 od 19.05.2020. godine, predložilo je da se žalba branitelja optuženog odbije kao neosnovana.

Ovaj sud je ispitao pobijano rješenje u granicama žalbenih navoda i po službenoj dužnosti da li je na štetu optuženog povrijeđen kazneni zakon u smislu članka 321. u vezi sa člankom 338. ZKP FBiH, pa je odlučio kao u izreci ovog rješenja iz sljedećih razloga:

Prije svega valja ukazati da je žalbeni prijedlog branitelja, u kojem navodi da pobija prvostupanjsku „presudu“, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kaznenoj sankciji te predlaže da se na javnu sjednicu vijeća pozove optuženi i branitelj, i da se žalba uvaži, pobijana prvostupanjska „presuda“ preinači na način da se optuženom izrekne neka blaža mjera ili da se žalba uvaži i pobijana „presuda“ ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje, neosnovan.

Naime, iz uvodnog dijela žalbe, te iz njenog sadržaja je evidentno da je žalba podnesena protiv rješenja Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 0 K 034448 19 K od 09.03.2020. godine kojim je određen privremeni prisilni smještaj u zdravstvenoj ustanovi u trajanju od 6 (šest) mjeseci, a ne protiv prvostupanjske presude broj 09 0 K 034448 19 K od 09.03.2020. godine kojom je utvrđeno da je optuženik u neuračunljivom stanju učinio protupravno djelo Razbojništvo iz članka 289. stavak 2. KZ FBiH. Prema tome kako se žalbom pobija prvostupanjsko rješenje, a ne presuda, ne radi se o situaciji u kojoj se održava javna sjednica ovog suda.

Ni žalbeni navod branitelja optuženog da je prvostupanjski sud odlučujući o predmetnoj optužnici broj T09 0 KT 0121146 18, nakon zaključenja pretresa donio rješenje kojim je prema optuženom odredio privremeni prisilni smještaj u psihijatrijskoj ustanovi u trajanju od 6 (šest) mjeseci, nije osnovan.

Naime, iz stanja spisa i obrazloženja pobijanog rješenja slijedi da prvostupanjski sud nakon završenog glavnog pretresa, nije donio naprijed navedeno rješenje, jer je nakon završenog glavnog pretresa sud donio presudu broj 09 0 K 034448 19 K od 09.03.2020. godine, u smislu članka 410. stavak 3. ZKP FBiH kojom je utvrdio da je optuženi učinio protupravno djelo u stanju neuračunljivosti, a potom posebnim rješenjem, koje se pobija žalbom, optuženom privremeno odredio prisilni smještaj u zdravstvenoj ustanovi u trajanju od 6 (šest) mjeseci i odredio da će tu mjeru izvršiti JU Psihijatrijska bolnica Kantona Sarajevo (Bolnica Jagomir).

Pobijajući pravilnost osporenog rješenja branitelj navodi da je u konkretnom slučaju „visina sigurnosne mjere“ optuženom prestrogo određena, kada se uzmu olakšavajuće okolnosti da optuženi nije nikada ranije osuđivan, te njegovo iskreno kajanje i držanje u tijeku kaznenog postupka.

Ni ovi žalbeni navodi nisu osnovani.

Prije svega, određivanje rješenjem privremenog prisilnog smještaja u zdravstvenoj ustanovi u trajanju od 6 (šest) mjeseci i određivanjem ustanove u kojoj će se ta mjera izvršiti, nakon što je sud donio presudu kojom je utvrđeno da je optuženi R.D. učinio u stanju neuračunljivosti protupravno djelo Razbojništvo iz članka 289. stavak 2. u vezi

stavka 1. KZ FBiH, ne predstavlja bilo koju sigurnosnu mjeru iz članka 71. KZ FBiH, jer se sigurnosne mjere iz navedene zakonske odredbe izriču učiniteljima kaznenih djela koja su učinili u stanju bitno smanjene ili smanjene uračunljivosti, što konkretno nije slučaj. Budući da je donošenje rješenja o privremenom smještaju u zdravstvenoj ustanovi i trajanje tog privremenog smještaja propisano navedenom odredbom članka 410. stavak 3. ZKP FBiH i uvjetovano donošenjem presude kojom se utvrđuje da je optuženi učinio u stanju neuračunljivosti predmetno protupravno djelo, žalbeni navodi branitelja o olakšavajućim okolnostima nisu relevantni i nemaju značaj za određivanje privremenog smještaja.

Pobijajući pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja u osporenom rješenju, branitelj optuženog u žalbi iznosi stav da je sud mogao primijeniti blaže mjere. Argumente za takav stav branitelj vidi u iskazu vještaka medicinske struke dr. Omera Ćemalovića na glavnom pretresu iz kojeg, po navodu branitelja, proizlazi da se ista svrha mogla postići i na način da se optuženi povremeno javlja u ustanovu koja će vršiti kontrolu njegovog zdravstvenog stanja. Po tvrdnji branitelja optuženog, on ne predstavlja prijetnju narušavanju javnog reda i ne postoje okolnosti iz kojih proizlazi da je privremeni prisilni smještaj u zdravstvenoj ustanovi u trajanju od 6 (šest) mjeseci neophodan radi sigurnosti građana ili imovine.

Ovi žalbeni navodi dovode u pitanje pravilnost i potpunost utvrđenog činjeničnog stanja u osporenom rješenju.

Naime, iz obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi da je ono donijeto na temelju članka 410. stavak 3. ZKP FBiH, nakon što je prvostupanjski sud donio presudu kojom je utvrdio da je optužen počinio u stanju neuračunljivosti protupravno djelo Razbojništvo iz članka 289. stavak 2. u vezi stavka 1. KZ FBiH. Takvo utvrđenje suda proizlazi iz nalaza i mišljenja i dopune nalaza i mišljenja koje je vještak medicinske struke primarius dr. Omer Ćemalović usmeno iznio i obrazložio na glavnom pretresu, koji je obrazlažući svoje nalaze naveo da optuženi R.D. ispoljava jasne simptome i znake kroničnog, trajnog, epizodičnog, psihotičnog i progresivnog oboljenja, paranoidne šizofrenije, da bolest datira unazad gotovo ... godina, koja se manifestira u emocionalnoj zaravnjenosti, stereotipiji, regresivnosti, padu kognitivne funkcionalnosti u vidu gubitka inicijative, spontaniciteta, teško narušenih funkcija planiranja, realizacije, osmišljanja, socijalne izolacije, sada bez produktivne psihotične simptomatologije uslijed čega je sposobnost optuženog R.D., tempore criminis, da shvati značaj djela i da sam upravlja svojim postupcima bila u potpunosti isključena i da upravo zbog značajnog stupnja deterioracije psihičkih funkcija koja se ogleda u vidu pada sposobnosti koncentracije, sugestibilnosti, povodljivosti, stereotipije, sposobnosti usmjerenja svoje mentalne aktivnosti, isti nije sposoban da na adekvatan način tj. aktivno sudjeluje u sudskom postupku. U dopuni nalaza i mišljenja vještak je naveo da se u vrijeme činjenja djela koje mu se stavlja na teret, optuženi nalazio u psihotičnom stanju, pod uplivom halucinatornih doživljavanja, zbog čega nije bio sposoban da testira realitet već se ponašao u skladu sa svojim psihotičnim doživljavanjima, te da je optuženom potrebna liječnička pomoć u vidu polikliničkog ili stacioniranog liječenja, pa je, s obzirom na sve okolnosti slučaja, predložio obvezno psihijatrijsko liječenje optuženog u za to specijalizovanoj psihijatrijskoj ustanovi.

Iz relevantnih zakonskih odredaba (član 410. stav 1. i 3. ZKP FBiH) proizilazi da će sud, ako nakon provedene glavne rasprave utvrdi da je optuženi učinio protupravno djelo u stanju neuračunljivosti i ako utvrdi da su ispunjeni uvjeti za određivanje prisilnog smještaja osoba sa težim duševnim smetnjama u zdravstvenoj ustanovi, posebnim rješenjem mu privremeno odrediti prisilni smještaj u zdravstvenoj ustanovi u trajanju od šest mjeseci. Međutim, iz obrazloženja pobijanog rješenja ne proizilazi da je prvostupanjski sud u konkretnom slučaju utvrdio da su ispunjeni uvjeti za određivanje prisilnog smještaja osoba sa težim duševnim smetnjama u zdravstvenoj ustanovi te je, uslijed toga, činjenično stanje u ovoj kaznenopravnoj stvari nepotpuno i za sada pogrešno utvrđeno.

Iz navedenih razloga je ovaj sud na osnovu članka 337. stavak 3. ZKP FBiH žalbu branitelja optuženog djelomično uvažio, pobijano rješenje ukinuo i predmet vratio prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.

U ponovnom postupku prvostupanjski sud će pravilno i potpuno utvrditi postoje li zakonom određeni uvjeti za određivanje prisilnog smještaja osobe sa težim duševnim smetnjama u zdravstvenu ustanovu u smislu članka 410. stavak 1. ZKP FBiH, pa će nakon savjesne ocjene svih relevantnih okolnosti moći donijeti pravilnu i na zakonu osnovanu odluku.

Zapisničar
Senka Herić,s.r.

Predsjednica vijeća
mr. Božidarka Dodik,s.r.